

Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. W. Stefanyka

Odział Rękopisów

Zespół (fond) 26

URZĄD KONSERWATORSKI WOJEWÓDZTWA LWOWSKIEGO

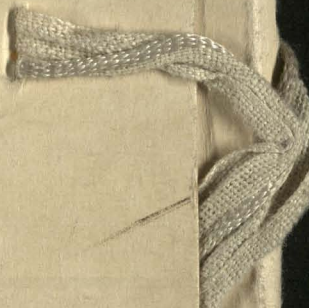
67. Protokoły posiedzeń „Koła Konserwatorów”, późniejszego „Urzędu
Konserwatorskiego”. 1920. K. 7.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

2010

9K-65-66
Jc 67
YPCP
ACIB

2040

Львівська державна бібліотека
 ім. В. СТЕФАНИКА НАН УКРАЇНИ
 ВІДДІЛ РУКОПИСІВ

Фонд Уж-67
 Склад _____
 Серія _____
 Пачка _____

Управління консервації слов'янського воєводства.

Протоколи засідань.
 Ужор. Гора.
 Пол. м.

Protokół z posiedzenia odbytego w dniu 15. maja 1920 r.

W związku z zisnieniem konserwatora okręgu krakowskiego z dnia 7. maja 1920 r. L. 137 ex 1920 / postanowiono się przyczepić nad kwestją nominacji konserwatorów dla wschodniej Małopolski, a przedewszystkiem dla okręgu lwowskiego. Po rozważeniu kwalifikacji kandydatów, którzy ewentualnie mogliby wchodzić w rachubę: dr. Wł. Kozickiego, inż. Marjana Osinińskiego i dr. J. Piotrowskiego, postanowiono znowu, że ważną i pilną kwestją zasadniczo na osobnem posiedzeniu, które w jak najkrótszym czasie zostanie, jedynie dyskusji nad tą sprawą poświęcone będzie.

Z pilnych spraw bieżących przedstawił inż. M. Szwedki projekt restauracji kamienicy Rynek d. 24, będącej dziś własnością p. K. Czudzaka. W rekonstrukcji tej kamienicy główną rolę odgrywa fasada, na której odkryto kamienne, profilowane obramienia okienne. Właściciel kamienicy godzi się na odstąpienie i oczyszczenie z dykub kamiennych arkad gartnerowych i żelaznych obramień okiennych, przagnęby na gierzem przetrze wprowadzić balkon a nadto godniei gzyms do 1. m. i osadzić na nim attykę. Referent oświadczył się w zasadzie za oczyszczeniem fasady, a nawet za godnieniem dotychczasowego gzymsu, sprzeciwił się, ze względów historyczno-architektonicznych wprowadzeniu attyki.

W dyskusji, która nad tą kwestją wywiązała się pp. dr. Obniski i Osiniński przemawiali za odstąpieniem obramień kamiennych i gartneru, aprobowali nawet projekt wprowadzenia wąskiego balkonu dla uszczelnienia fasady / nadmieniam, sprzeciwił się jak najkategoryczniej nasadzeniu attyki.

Odmienną stanowisko zajęli pp. dr. Czobowski i dr. Zubrzycki. Dr. Czobowski w myśl historycznych

wskazani, które dowodzą, że kamienica de / ciemnotnie
(Massarowska) miała najpierw dwa piętra i dopiero
poźniej nadbudowano jedno brzoie, poza tem ze względu
na to, że w dawnych czasach wszystkie kamienice
rynkowe wyposażone były w abdyki (o czym świadczą
zapiski archiwalne i ryciny z końca XVIII. w. i oświad-
czył się za nasadzeniem abdyki. -

Za wprowadzeniem abdyki gwarantował również
prof. Dr. Zubrzycki

wskazani, które dowodzą, że kamienica da | pierwotnie
 Maszarowska | miała najpierw dwa piętra i dopiero później
 nadbudowano jedno trzecie, co za tem ze względu na to,
 że w dawnych czasach wszystkie kamienice rybkowskiej wy-
 posażone były w attyki | o czym świadczy zagiski
 archiwalne i ryciny z końca XVIII. w. | oświadczają się
 za wnoszeniem attyki. -

Za wprowadzeniem attyki przemawia również
 prof. dr. Zubrzycki, który wywody swe argumentował
 potrzebą wskrzeszenia dawnej rodzimej architektury,
 t. j. dawnych lwowskich attyk, których plan widoczny
 dochował się choćby w gwieździastku architektonicznym
 na narożu siedmiej kamienicy rybkowskiej. -

Prof. dr. Antoniewicz, sprzeciwiając się wprowadzeniu
 attyki, godzi się potrzebę godkreslenia w restauracji fasady
 dwusiołowego założenia kamienicy i zachowania gzymsu
 dotychczasowej jej wysokości. -

W myśl powyższych spostrzeżeń, Główny oświadczając
 się w zasadzie za odwołaniem wszystkich części archi-
 tektonicznych, wykonanych w kamienicy, uchwalilo:

- I/ dozwolono się podwyższenie dachu na wysokość do 1.50 m.
 z tem, że część górna fasady powinna być tak rozwi-
 zana, by w niej przeważały linie poziome; nie dozwolono
 się zaś wprowadzenia zaprojektowanej attyki.
- II/ gzyms główny istniejący, jakoteż gzyms działowy
 nad II. piętrem winno być zachowane. -
- III/ dozwolono się wprowadzenie balkonów nad garberem
 o ile w nim będą w odpowiedni sposób zastrzeżone
 osie obrotów garberu. -

Z kolei referent dyr. M. Łurzecki, przedstawił sprawę
 konserwacji fasady kamienicy pl. Kapięduły 1.3. Właściciel
 tej kamienicy chciałby dotychczasową fasadę w całości
 zburzyć i gzymsy wznowić. -

Zgodnie z wnioskiem referenta, Główny gowięto
 następującą uchwałę:

Amienna fasady, w których odbito wygrawę, należy
 na nowo wygrać zaś gzyms nad garberem od strony
 katedry z regły wysadzić i według dawnego projektu.

wyciągnięci, przy czem wyformę i gzyms należy god-
 względem domu zastawiać do całej fasady. Główno-
 czynie uważają się, że gzymsy i ozdoby kamienne
 nie wymagają odnowienia, zaś przeczyszczenie całej
 fasady jest zbyt szkodliwe.

Protokół z posiedzenia odbytego w dniu 20. maja 1920 r.

Tematem obrad tego posiedzenia była sprawa organizacji
 województwa konserwatorskich we wschodniej Małopolsce
 i sprawa przesłania Ministerstwu sztuki i kultury
 propozycji lwowskiego grona do nominacji konserwa-
 torów na województwa konserwatorskie we Lwowie, Tarnopolu
 i Stanisławowie.

Do zwięzłych z organizacji, w myśl opinii grona, dla
 wschodniej Małopolski wystarczyłby zupełnie jeden,
 wspólny dla projektowanych trzech województw, województwa
 konserwatorski, którego personel, powinienby się składać
 z historyka sztuki i kilku architektów. (opinia pp. prof.
 Dr. J. B. Andoniewicza, prof. S. hr. Binińskiego, prof. Dr. T. Ab-
 minskiego). W ten sposób zorganizowane biuro powinno
 mieć stałą siedzibę w mieście uniwersyteckim, w tym
 wypadku we Lwowie w boku krajowego grona kon-
 serwatorskiego, jako ciała doradczego i powinno być
 wyposażone w fachową bibliotekę podręczną, dla prze-
 prowadzenia naukowej inwentaryzacji zabytków.

W niezależnie od tych organizacyjnych zagadnień,
 które w myśl powyższej uchwały mają być w formie
 desyderatów przesłane Ministerstwu sztuki i kultury,
 postanowiono się grono nad udaleniem propozycji
 do nominacji konserwatorów. Po wyczerpującej
 dyskusji nad kwalifikacjami przedstawionych
 kandydatów, grono ostatecznie następujące uchwały:
 1) grono postanawia przedstawić Ministerstwu sztuki
 i kultury wniosek o zamianowanie konserwatora
 województwa lwowskiego Dr. Józefa Siobrowskiego.

2) Gminy województwa stanisławowskie i tarnopolskie
 dotąd nie są zorganizowane, przezeto gromos wstrzymuje
 się na razie z przedstawieniem kandydatów na kon-
 serwatorów samiejzych, sądzę, że konserwator lwowski
 mógłby do obowiązków tymczasowo sędziaci, przyczem
 mógłby w tych miejscowościach być utworzone tym-
 czasowe ekspozytory, ewentualnie powierzone oso-
 bistościom tam mieszkającym a godnym na
 razie kierownictwa konserwatora lwowskiego. Gdyby
 jednak Ministerstwo miało zamiar przystąpić już
 obecnie do zamianowania konserwatorów dla tych
 województw, przedstawi gromos odpowiednie wnioski
 tak co do organizacji tych urzędów konserwatorskich
 jak i co do osób kandydatów.

Sprawozdanie referenta ochrony zabytków Dow. 6tej Armji, wygłoszone na posiedzeniu Grupa Konserwatorów dnia 3. grudnia 1920.

- 1.) Organizacja ochrony zabytków w wojsku.
 Referent przedstawia zmiany w sprawie organizacji Referatu
 ochrony zabytków przy Dowództwach Armji. Najważniejszą
 zmianą dojdzie przesunięcia osobnych referentów
 przy dywizjach, których funkcje przejęli referenci
 oświatowi przy oddziałach. Przewidywaną organizację omawia
 artykuł Majora Geberta w "Ziemiaku 6tej Armji" z 13/XI. b.,
 koniecznie się opiera do inteligentniejszych żołnierzy,
 by również nadzyskali wiadomości o zabytkach.
 Trybunałnie obejmuje akcje ochronne zabytków
 przy Dow. 6tej Armji jedynie nadgraniczne gminy
 Wschodniej Małopolski, oraz przylegane tereny
 w Rydze oraz Wołyń.
 2.) Sprawozdanie o zabytkach Wschodniej Małopolski.
 Referent zgłasza sprawę o zabytkach w gminach: Buczacz,
 Husiatynie, Zaleszczykach, Łborowie, Horodence, Sierżanicy,
 Trembowli, Tarnopolu i Skadacie. (zadaje się). Zabytki w oko-
 łach ps. Trójcy: dwie bramy, wały, baszty, znajdują się w stanie
 względnie dobrym.
 3.) Sprawozdanie o zabytkach na Sadolu nad Zbruczem.
 Referent omawia plan zabytków w miejscowościach: Kamieniec
 Sad., Soskino, Międzyboż, Berajnia, Ładyżów, A. Konstantynów,
 Winnica, Siemino, Smolny, Łankorn, Łupin, Tyzna,
 Gródek, Siaroczno, Jarnoliniec, Werbka, Serwlan, Suthowe,
 Dimejowie, Zamiechów, Bar, Kinków, Deberly, Czabanówka,
 Gruszka, Mikotajów, Czarna Ostrów, Zbrzyż, Czarno-Koziniec,
 Kawadyńce, Stara Siemina. (zadaje się).
 W Zwanen - archiwum gwałtownie zniszczone; gosiada
 ową część mebli z kościoła trynitarskiego z okolic
 ps. Trójcy - biblioteka rozgrabiona. Z bożnicy jwierzbicki
 i stare łuska grabowali bolszewicy. Zamek Kalinowski,
 rozbierny przez chłopów na kamień, otoczony ogniem.
 Obok, we psi Dzeha, wydobyto z ziemian 5 armat
 z pasion Suworowa, dwa m. długich, kalibr 10 cm.

4) Evakuacja rezyduj.

a) z Sodola: H. Transporty z Kamienica Sod. (20/II, 28/II, 20/III, 11/IX) z transportów tych bibliotek przyrodniczych Amakowskiego, Szojans w Ossolinum, reszty zaś zbiorów Krusiewicza i Sadowskiego w Muzeum Specyjalnym. Nadto ewakuowano z Soskierowa zbiory hr. Borkowskiego do Krakowa 4. wozami, a hr. Janowski do Lwowa. Wywieziono również zbiory: Swe-derskiego z Winnicy, Grocholskiego z Wieliczki, oraz skarbiec z cudownym obrazem M. B. z Katyczowa. -

b) z Wodziska: wywieziono bibliotekę zniszczonego klasztoru Bernardynów w Kaszawie (67. tom. 5485 t.), które Szojans w Bernardynów w Lwowie. 13/VI. br. -

c) ze Kuchodnicy Małogolski, zbiory z Sadhorzecz z Kozdolin, udzieleno pomocy przy ewakuacji bibliotek w Rajcu i w Zurzybnicy.

5) Zamek w Olesku.

Referent interweniował dwukrotnie w sprawie zamku w Olesku - raz na podstawie artykułu w Kurjerze Lw. o zniszczeniu zamku, nakazując Por. Ebanu w Z. Socz. wie, wzywać zamek bezpodlegnie w opiekę, gorzej który udzielił pomocy burgrabiemu E. Brandstorowi z Oleska, którego po ewakuacji nakazano do powrotu do Oleska, dwaj przed ostatnią inwazją bolszewików. -

6) Szczątki rozgrabionych bibliotek.

Referent składał otrzymane przez oddziały wojskowe szczątki rozgrabionych bibliotek w Ossolinum. Były to dostarczone przez 54 dywizji resztki biblioteki, znalezione na froncie głównym nad Anty (korespondencje Byczyński - resztki biblioteki w Indziejnie (por. Soboch jak Brava i przynależne Herol. Solkiego, Garnieński Warszaw. 1823 - resztki biblioteki z Sieduchowa (rękopisy, akta godzkie i ziemie XVIII. i XIX. w.).

Z Wisniowca dostarczył batalion Aut. manuskryptów jak: opisanie zamku ks. Ostrogskich, sumaryjny papierów substancji i Amiszchan 1761., miasto Chyrić, inwentarz dobr Zorsuk i solwaru Nowickiego, oraz wycięgi metryk lidewskich.

7) Jma zbiory.

Odm przepięknych odlewów gipsowych odcinka
"Styr" (3 m. X 4 m.) artystyczna praca prof. Kacha,
znaleziona w Ławkach pow. Radziśchów złożył
referent na zamówienie w Warszawie.

Bisna bolszewickie składowe referent w
Dow. 6 lej. Armiji, dublety w Ossolinum i Biblio-
tece Uniwersyteckiej, we Lwowie. Kolekcję pieczętek
ukraińskich złożył w Zarządzie Archiwum N. O. G. Lwów.
Fotografie z Kamieniec Pod. Kasowie, Farnoliniec
i Kopyczyniec przesłano w Zarządzie Dowództwa.
Złoty włoski "Przej królowie w Beblejem" pochodzący
ze Kwaica zdeponowano w Ossolinum, stare
kopy kościelne z Lutkowie w Muzeum przemysłowe
we Lwowie.

УК

65

66

67